

*І.О. Лепинська, аспірантка
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАГЛЯДУ НА КОНСОЛІДОВАНІЙ ОСНОВІ В УКРАЇНІ

Останнім часом посилюються процеси концентрації банківських капіталів на світових фінансових ринках. Укрупнення фінансових установ відбувається в результаті впливу світової фінансової кризи та прагнення банків до виживання в цих умовах. Разом з цим виникають питання з боку державних керівних органів банківського нагляду щодо ефективного та своєчасного нагляду за даними установами.

Не є винятком і вітчизняна банківська система. В Україні в останні роки відбуваються процеси формування банківських груп. Банки об'єднуються як з аналогічними банківськими установами, так і входять до складу фінансових холдингів та інших промислово-фінансових груп. Внаслідок цього виникає загроза, що банківські установи можуть трансформувати частину ризиків (які властиві їх бізнесу) на дочірні або афілійовані ними організації, діяльність яких в окремих випадках не може підлягати фінансовому нагляду.

Тому, на наш погляд, ефективним напрямом нагляду з боку Національного банку України є консолідований нагляд. У межах проведення консолідованого нагляду керівний орган проводить моніторинг фінансового стану всіх учасників банківської групи, аналізує укладені угоди між банком та афілійованими з ним особами, а також здійснює контроль за дотримання банками, які входять до складу банківських груп, пруденційних нормативів діяльності.

На даний час Національний банк України вже запровадив у практичну діяльність подання банками звітності на консолідованій основі. Він зобов'язав материнський банк розраховувати економічні нормативи на підставі консолідованої фінансової звітності. Також НБУ проводить нагляд на основі подання даної звітності до всіх консолідованих груп.

Національний банк України встановив такі економічні нормативи для материнських груп, які мають бути розраховані на основі консолідованої фінансової звітності: регулятивного капіталу (Н1к); адекватності регулятивного капіталу (Н2к); максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7к); великих кредитних ризиків (Н8к); максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9к); інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11к); загальної суми інвестування (Н12к); а також максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (Н10к).

На сьогодні багато банківських установ в Україні подають консолідовану фінансову звітність, складену відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Це полегшує проведення банківського нагляду в розрізі аналізу даних по банківській групі.

Таким чином, ми вважаємо, що Національному банку України потрібно впроваджувати у свою діяльність не тільки вимоги Базельського комітету

банківського нагляду, а також Європейських директив з питань регулювання діяльності кредитних установ, які включають порядок проведення консолідованого нагляду.

На нашу думку, перспективним напрямом регулювання діяльності банківських об'єднань в Україні має стати не тільки нагляд за діяльністю групи на консолідованій основі, а також повинні бути висунуті вимоги щодо достатності капіталу об'єднання на консолідованій основі.

Лепинська, І.О. Перспективи впровадження нагляду на консолідованій системі в Україні [Текст] / І.О. Лепинська // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. - Т. 1. - С. 150-151.